

PM 2017:211 RI (Dnr 108-546/2017)

Stadens återtagande av civilförsvarsförmåga

Skrivelse av Lotta Edholm (L)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Lotta Edholm (L) har i en skrivelse till kommunstyrelsen ställt några frågor kring stadens återtagande av civilförsvarsförmåga.

Skrivelsen tar vidare upp frågan om den avställda civilförsvarsanläggningen Elefanten som staden äger och som ligger i Sollentuna samt frågan kring skyddsrum och bristen på platser i dessa som media rapporterat om.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att en förstudie ska genomföras som ska undersöka vad som krävs för att påbörja en civilförsvarsplanering inom Stockholms stad utifrån kommunuppdraget. Förstudien kommer att lyfta fram de förvaltningar och bolag som kom-mer att vara prioriterade i arbetet med att öka förmågan för civilt försvar samt vidare hur staden ska arbeta med medvetenheten kring civilt försvar och utbilda och kommunicera internt i organisationen och med invånare.

Mina synpunkter

Staden genomför under året en förstudie kring civilförsvarsplaneringen. Förstudien kommer att lyfta fram de förvaltningar och bolag som kommer att vara prioriterade i arbetet med att öka förmågan för civilt försvar samt hur staden ska arbeta med att öka kunskapen och medvetenheten. Förstudien ska sedan kunna användas för inriktning och beslut kring stadens fortsatta arbete med civilt försvar. Frågan om skyddsrum är en del som ingår i den studie som görs och där staden också väntar på att ta del av den analys som Myndigheten för skydd och beredskap (MSB) just nu genomför. Vad gäller bergrummet Elefanten har samråd med berörda aktörer skett.

Slutligen vill jag lyfta fram att samverkan med andra aktörer är central för en väl fungerande civil försvarsförmåga. Staden har inlett en strukturerad samverkan kring

totalförsvaret tillsammans med Försvarsmakten genom Länsstyrelsen i Stockholms län och inom Samverkan Stockholmsregionen där Militärregion mitt är en aktör.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelsen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 28 september 2017

KARIN WANNGÅRD

Bilaga

Skrivelsen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Sveriges försvar har efter kalla kriget successivt rustats ner. När omvärldsläget förändrats, bland annat som ett resultat av Rysslands alltmer aggressiva beteende mot sina grannländer, ställer det krav på att Sverige återtar försvarsförmåga.

En helt avgörande del av landets förmåga att stå emot påfrestningar, hot och angrepp är civilförsvaret. Tyvärr har civilförsvaret om möjligt rustats ner ännu mer än det militära försvaret. Detta är beklagligt inte minst eftersom civilförsvaret inte bara är tänkt att användas när samhällsfunktioner påverkas på grund av militära konflikter, utan vid ett bredare spektrum av händelser såsom naturkatastrofer, allvarliga olyckor och terrorism.

Det är därför positivt att staden under året genomför en förstudie kring civilförsvarsplaneringen, med syftet att återigen öka förmågan för civilt försvar samt tydliggöra hur staden ska arbeta med att öka kunskapen och medvetenheten. Vi förutsätter att utredningens slutsatser leder till att nödvändiga beslut kring stadens fortsatta arbete med civilt försvar skyndsamt kan fattas.

Vad gäller bergrummet Elefanten så framgår det inte av majoritetens svar om staden har samrått med MSB och länsstyrelsen inför den stundande försäljningen. Det duger inte att passivt invänta den kommande analysen från MSB gällande skyddsrummens fortsatta hantering, utan givetvis borde en kontakt tas redan nu innan Elefanten säljs.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

I skrivelsen framhåller Lotta Edholm (L) att Sveriges försvar efter kalla kriget successivt rustats ned och när omvärldsläget nu förändrats ställs krav på att Sverige återtar försvarsförmåga. Statens förväntningar på kommunernas förberedelser för verksamheten under höjd beredskap kommer att öka och behöver konkretiseras.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har i ett brev i slutet av 2016, till landets kommuner signalerat en ny inriktning kring civilt försvar. Myndigheten anser att avveckling av anläggningar, materiel m.m. för civilt försvar ska upphöra.

Skrivelsen tar vidare upp frågan om den avställda civilförsvarsanläggningen Elefanten som staden äger och som ligger i Sollentuna samt frågan kring skyddsrum och bristen på platser i dessa som media rapporterat om.

I skrivelsen ställs tre frågor:

1. Vilka åtgärder för att höja civilförsvarsförmågan avser staden vidta i ljuset av MSB:s brev?
2. Vilka åtgärder avser staden vidta för att tillförsäkra en tillfredsställande tillgång på skyddsrum för stadens invånare?
3. Avser staden beakta MSB:s rekommendationer vid en eventuell framtida försäljning av Elefanten? Har staden samrått, eller avser staden att samråda, med MSB och Länsstyrelsen inför en försäljning?

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 31 juli 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret genomför under året en förstudie som ska undersöka vad som krävs för att påbörja en civilförsvarsplanering inom Stockholms stad utifrån kommunuppdraget. Förstudien tar avstamp i en säkerhetsanalys som görs inom ramen för stadens risk- och sårbarhetsanalys. Förstudien kommer att lyfta fram de förvaltningar och bolag som kommer att vara prioriterade i arbetet med att öka förmågan för civilt försvar samt vidare hur staden ska arbeta med medvetenheten kring civilt försvar och utbilda och kommunicera internt i organisationen och med invånare. Förstudien ska sedan kunna användas för inriktning och beslut kring stadens fortsatta arbete med civilt försvar.

Samverkan med andra aktörer är väsentligt för en väl fungerande civil försvarsförmåga. Arbetet har bland annat inletts i form av en strukturerad samverkan kring totalförsvaret tillsammans med Försvarsmakten genom Länsstyrelsen i Stockholms län och inom Samverkan Stockholmsregionen där Militärregion mitt är en aktör.

Gällande vilka åtgärder staden avser vidta för att tillförsäkra en tillfredsställande tillgång på skyddsrum för stadens invånare vill stadsledningskontoret understryka att staten, genom MSB, har uppdraget att vårda och vidmakthålla beståndet av skyddsrum. I dag finns sju miljoner skyddsplatser i landet. Fastighetsägarna har underhållsansvaret och ska kunna

iordningställa skyddsrummet inom två dagar om behov uppstår. Staden är ägare av en stor andel skyddsrum och har således underhållsplikt av dessa. Förstudien kommer att visa om och i så fall vad som staden kan behöva förbättra inom sitt ansvarsområde kring skyddsrummen. Stadsledningskontoret har via MSB tagit del av information att regering och riksdag har bedömt att nyproduktion av skyddsrum kan vänta. Under året kommer MSB att göra en analys över hur skyddet av civilbefolkningen under höjd beredskap bör anpassas till nuvarande förhållanden, inkluderande en inriktning för skyddsrumsverksamheten och räddningstjänsten under höjd beredskap. Med den analysen samt stadens planerade förstudie kommer frågan om skyddsrum och fortsatt hantering tydliggöras.

Beträffande den specifika civilförsvarsanläggningen Elefanten i Sollentuna så togs ett inriktningsbeslut i fastighetsnämnden i juni och ett genomförandebeslut går upp till fastighetsnämnden i september angående en försäljning. Fortifikationsverket har uppvisat intresse för att förvärva anläggningen.

Stadsledningskontoret föreslår att skrivelsen anses besvarad med hänvisning till vad som anförts ovan.